خبر در خبر

ای‌ران‌ا علی سجادی جلالی، مسئول منطقه حفاظت‌شده تالاب هورالعظیم از شناسایی نخستین کلونی جوجه‌آوری فلامینگو در تالاب هورالعظیم خبر داد.

ای‌س‌ن‌ا فرهاد زندی، فرمانده یگان حفاظت محیط زیست استان تهران با اشاره به استفاده شکارچیان از تجهیزات پیشرفته گفت: برای مقابله با شکارچیان، تجهیزاتی همچون پهپاد، خودروهای مناسب و پرقدرت، تجهیزات راهبردی و دوربردی باید برای محیط‌بانان فراهم شود تا امر حفاظت به بهترین نحو صورت گیرد.

ای‌ران‌ا بهزاد احمدی، معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان فارس از ثبت ملی دست‌بافته‌های ۲ روستا و یک شهر این استان خبر داد.

ای‌س‌ن‌ا محمد الوندی، رئیس پارک ملی کرخه با اشاره به وقوع هفت مورد آتش‌سوزی در جنگل کرخه از ابتدای امسال تاکنون گفت: در این مدت در مجموع ۲۵ تا ۲۶ هکتار از مساحت این پارک در آتش سوخته است.

ای‌س‌ن‌ا مهدی خادم‌ثامنی، مدیرکل دفتر مدیریت پسماند سازمان حفاظت محیط زیست به مناسبت روز جهانی محیط زیست با اشاره به سهم آلودگی‌های پلاستیکی در محیط زیست به تشریح آیین‌نامه کاهش مصرف پلاستیک و میکروپلاستیک‌ها پرداخت.

عکس: ای‌ران

س‌م مه‌لک بن‌ره‌ای تب‌ل‌ی‌غ‌ات‌ی چه‌ب‌ل‌ای‌ی س‌ر م‌ح‌ی‌ط زی‌س‌ت م‌ی‌آورد؟

تسلیتی برای طبیعت

۴۰۰ میلیون

مطابق آمار منتشر شده از سوی سازمان ملل، سالانه بیش از ۴۰۰ میلیون تن پلاستیک در سراسر جهان تولید می‌شود که نیمی از آن فقط برای یک‌بار استفاده، طراحی شده است

گزارش

ب‌ی‌ت‌ا م‌ی‌ر ع‌ل‌ی‌ م‌ی
خبرنگار

سال‌هاست که استفاده از بنرهای تبلیغاتی در کشور به شکل بی‌رویه‌ای رواج پیدا کرده‌است، به گونه‌ای که در هر نشست خبری، برنامه تودیع یا مراسم دانشگاهی و ...، حجم گسترده‌ای از این بنرها در اندازه‌ها و طرح‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته و روی در و دیوار نصب می‌شود. بی‌آنکه بدانیم این بنرهای تبلیغاتی غیرقابل بازیافت بوده و هنوز هم یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های زیست محیطی دنیا محسوب می‌شود. تصور کنید این حجم گسترده از بنرها در کشور تنها چند ساعت یا چند روز کاربرد دارد و پس از آن، امکان استفاده از این بنرها وجود ندارد، بازیافت هم که نمی‌شود، در صورت سوزانده شدن نیز گازهای سمی و خطرناکی را در هوا منتشر کرده و به آلودگی محیط زیست دامن می‌زند! بنابراین با این حجم گسترده از بنرهای تبلیغاتی در کشور باید چه کرد؟

امسال روز جهانی محیط زیست با شعار «بازیابی اکوسیستم» و با موضوع «راه‌حل‌هایی برای آلودگی پلاستیکی» نامگذاری شده است. این در حالی است که مطابق آمار منتشر شده از سوی سازمان ملل، سالانه بیش از ۴۰۰ میلیون تن پلاستیک در سراسر جهان تولید می‌شود که نیمی از آن فقط برای یک‌بار استفاده، طراحی شده است.

«علی اشرف درخشان» عضو هیأت علمی پژوهشی مرکز تحقیقات محیط زیست دانشگاه رازی به «ایران» می‌گوید: در ابتدا بهتر است بدانیم که بنرهای تبلیغاتی عمدتاً از یک توری مش پلی‌استری که توسط یک لایه از پلیمر پی وی سی پوشش داده شده است، ساخته می‌شود. چسبندگی بالای پلیمر پی وی سی به شبکه توری پلی‌استر به اندازه‌ای زیاد است که جداسازی این دو ماده از یکدیگر تقریباً غیرممکن است.

چالش بزرگ زیست محیطی

وی با اشاره به اینکه در دنیا تقریباً هیچ روش بازیافتی برای بنرهایی از این جنس وجود نداشته و همچنان نیز یک چالش زیست محیطی بزرگ محسوب می‌شود، می‌گوید: اخیراً در مرکز تحقیقات محیط زیست برای اولین بار در دنیا، یک روش مبتنی بر شیمی سبز برای بازیافت مؤثر بنرهای تبلیغاتی ارائه شده است. در این روش با استفاده از بکارگیری چندین حلال، طی یک فرایند طراحی شده شبکه توری پلی استر از پلیمر پی وی سی در ساختار بنر تبلیغاتی به آسانی جدا می‌شود. در حال حاضر بازیافت موفق بنرهای وینیلی در مقیاس آزمایشگاهی در دانشگاه رازی کرمانشاه انجام گرفته است؛ البته اجرای این طرح در مقیاس پایلوت و صنعتی هنوز اجرایی نشده است؛ اما امیدواریم با حمایت‌های مالی و سرمایه‌گذاری این خط تولید هر چه سریع‌تر در کشور راه‌اندازی شود. جالب اینجاست که در این فرایند هیچ پسماندی تولید نشده و در نتیجه به محیط زیست نیز آسیبی نمی‌رسد، چرا که در طرح بازیافت، بنرهای تبلیغاتی به ماده‌های اولیه خود یعنی پلی استر اولیه و پی وی سی تفکیک شده و صد درصد به حالت اولیه بازگردانده می‌شود.

نه بازیافت و نه تبدیل!

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه مشکل عدم بازیافت بنرهای تبلیغاتی در سراسر دنیا همچنان به قوت خود باقی است، می‌گوید: اغلب کشورها این بنرها را خرد کرده؛ به ترکیبات دیگر افزوده یا از آن کفپوش بازیافتی می‌سازند. در حقیقت بنرهای تبلیغاتی در این روش‌ها نه بازیافت شده و نه تبدیل می‌شوند. بلکه در مواردی آن هم به صورت محدود و انگشت‌شمار، به وسایل تزئینی و هنری مانند کیف تبدیل می‌شوند. او می‌افزاید: همه ساله حجم زیادی از بنرهای تبلیغاتی روی هم تجمیع شده و انبار می‌شوند. مزیت روش ابداعی جدید این است که ما به هر میزان که بنر تبلیغاتی داشته باشیم، می‌توانیم به همان میزان نیز پلیمر بازیافتی یا پی وی سی بازیافتی قابل استفاده، تولید کنیم. پلی‌استر را می‌توان جدا و در صنایع مختلف دیگر از آن استفاده کنیم یا با بازگرداندن پی وی سی بازیافتی به خط تولید، باز بنرهای تبلیغاتی ساخته یا برای تولید قطعات دیگر در صنایع از جمله ساخت در و پنجره یا لوله پولیکا و... آن را مورد استفاده قرار دهیم.

> تنها راهکار خلاصی از این بنرهای تبلیغاتی راه‌اندازی خط تولید بازیافت در کشور است

ورود بنرها به چرخه بازیافت

«علی اشرف درخشان» تصریح می‌کند: همه ساله حجم زیادی از بنرهای تبلیغاتی در کشور تولید شده و پس از مصرف، دپو می‌شوند. این بنرها را حتی نمی‌توان آتش زد، زیرا به محض آتش گرفتن گازهای سمی خطرناکی در هوا آزاد شده و محیط زیست را آلوده می‌کند. تنها راه‌حل عاقلانه و اقتصادی این است که مواد این بنرها از یکدیگر تفکیک شده و پس از تبدیل به ماده اولیه، باردیگر مورد استفاده قرار گیرد؛ به طور مثال می‌توان ۱۰۰ تن بنر تبلیغاتی را به ۱۰۰ تن ماده اولیه پلیمری تبدیل کرده و مجدداً در صنایع مورد استفاده قرار دهیم. هم‌اکنون قیمت بازیافتی دو پلیمر در بازار روی هم ۱۰-۱۱ هزار تومان است؛ اگر این بنرها بازیافت شوند دوباره می‌توان آنها را با همین قیمت به فروش رساند.

این کارشناس، تنها راه خلاصی از چنین حجم گسترده از بنرهای تبلیغاتی در کشور را بازیافت دانسته و تصریح می‌کند: مشکل اینجاست که ما متولی قانونمندی برای مدیریت صحیح بنرهای تبلیغاتی در کشور نداریم! یا باید قانونی را تصویب کرده و ضمن متوقف کردن خط تولید بنرهای تبلیغاتی، مردم را از استفاده از آن منع کنیم؛ که البته این کار تا حدی غیرممکن است!

یک راه‌حل دیگر نیز وجود دارد؛ اینکه بازیافت بنرها در دستور کار دولت و دیگر متولیان امر قرار گیرد. در طرح بازیافت، صد درصد مواد بنرهای تبلیغاتی از یکدیگر تفکیک شده و می‌توان از آن بارها و بارها استفاده کرد. ادارات محیط زیست و شهرداری استان‌ها می‌توانند در این امر پیشقدم شده و با فراهم‌سازی خط بازیافت بنرهای تبلیغاتی، مشکل بازیافت بنرها را برای همیشه در کشور رفع کنند. آنها می‌توانند تمامی بنرهای سراسر کشور را در یک جا تجمیع کرده و وارد چرخه بازیافت کنند. این طرح علاوه بر کارآفرینی، ارزش افزوده نیز ایجاد کرده و مشکل آلوده‌سازی محیط زیست را نیز برای همیشه برطرف می‌کند.

استفاده بهینه از مواد اولیه

به گفته عضو هیأت علمی پژوهشی مرکز تحقیقات محیط زیست دانشگاه رازی، متأسفانه در کشور ما استقبال خوبی از بنرهای تبلیغاتی انجام شده و همه ساله حجم زیادی از این بنرها در تبلیغات، همایش‌ها، انتخابات و حتی توسط مردم عادی مورد استفاده قرار می‌گیرد. تنها راهکار خلاصی از این بنرهای تبلیغاتی نیز راه‌اندازی خط تولید بازیافت در کشور است؛ زیرا با جداسازی مواد تشکیل‌دهنده آن، می‌توان دوباره از مواد آن در چرخه استفاده کرده و مشکل زیست محیطی را نیز برطرف کنیم. ناگفته نماند که این بنرها به خودی خود مشکل خاصی را برای محیط زیست ایجاد نمی‌کنند. آنها تنها زمانی خطرناک می‌شوند که حجم زیادی روی هم تجمیع شده و در انباری دپو شوند. چنانچه این انبار به هر دلیلی دچار آتش‌سوزی شود، گازهای سمی آزاده شده و آلودگی‌های زیست محیطی خطرناکی را ایجاد می‌کند، بنابراین هرچه سریع‌تر باید مشکل دپوی بنرهای تبلیغاتی را رفع کرده و اقدامی عاجل در راه‌اندازی خط بازیافت این بنرها انجام شود. چرا نباید از ارزش ماده اولیه‌ای که اتفاقاً ارزش اقتصادی کلانی را نیز تولید می‌کند، استفاده بهینه کرد. تا کی باید این بنرها دپو شوند؟ تا چند سال باید از آنها نگهداری کرد؟ باید مسئولین تدبیری اندیشیده و محیط زیست را از شر حجم گسترده‌ای از بنرهای تبلیغاتی در کشور نجات دهند.

> این بنرها را حتی نمی‌توان آتش زد، زیرا به محض آتش گرفتن، گازهای سمی خطرناکی در هوا آزاد شده و محیط زیست را آلوده می‌کند

عکس: ای‌ران

چ‌ال‌ش ه‌ای خ‌ش‌ک‌ی‌ت‌ال‌ب‌گ‌اوخ‌ون‌ی

دام‌ها تالاب انزلی را می‌چرند

گزارش

زی‌س‌ت‌ب‌وم

همزمان با پانزدهم خرداد، روز جهانی محیط زیست، کارشناسان اعلام کردند اوضاع برخی از تالاب‌های کشور وخیم است. به گفته کارشناسان، سهم تالاب گاوخونی از آورد رودخانه زاینده‌رود صفر است. تالاب انزلی نیز اوضاع نامناسبی دارد که به گفته مدیرعامل تعاونی قایق‌داران بندر انزلی، این تالاب، منبع درآمد حدود ۲۵۰۰ نفر از طریق قایقرانی و خدمات گردشگری در این زمینه است. حمیدرضا فتح شیرین به ایسنا گفته است: با رکود قایقرانی و ماهیگیری بسیاری از فعالان این مشاغل برای کسب درآمد از روی ناچاری به مشاغل واسطه‌گری روی آورده‌اند که این هم ممکن است آسیب‌های فردی و اجتماعی خاص خود را داشته باشد.

> با رکود قایقرانی و ماهیگیری بسیاری از فعالان این مشاغل برای کسب درآمد از روی ناچاری به مشاغل واسطه‌گری روی آورده‌اند

رئیس کمیته ماهیگیری ورزشی شهرستان بندرانزلی نیز گفته است: بخش‌هایی از تالاب به مرور زمان تبدیل به علفزار و چراگاه دام‌ها شده است. یکی از این مناطق چراغ پشتان است که حداقل تا یک دهه قبل آب داشت و بسیاری از ورزشکاران ماهیگیری، در آن منطقه ماهیگیری می‌کردند ولی الان برای چرای دام مورد استفاده جوامع محلی قرار گرفته است. به گفته حمید هاشم‌زاده، کانال‌های فرعی نیز خشک شده و فقط بخش‌هایی از کانال‌های اصلی به‌دلیل تردد قایق‌ها هنوز باز است. در کنار همه این عوامل حجم زیاد آلودگی‌ها و فاضلاب‌هایی که مستقیماً وارد تالاب می‌شود موجب شده دیگر اکوسیستم این منطقه توان احیای چرخه حیات ماهی‌ها را نداشته باشد و بسیاری از گونه‌های آبزی که در گذشته به وفور وجود داشت، بسیار کمیاب شده است.

سهم صفر گاوخونی

آنگونه که از آمار سازمان هواشناسی برمی‌آید از ابتدای سال آبی (مهرماه ۱۴۰۱) تاکنون یکهزار و ۵۰۰ میلیمتر در کوهرنگ سرشاخه اصلی حوضه آبریز زاینده‌رود بارندگی ثبت شده و در سایر زیر حوضه‌ها و رودخانه‌هایی که به زاینده‌رود می‌ریزند بویژه در غرب و جنوب استان نیز بارش‌ها مطلوب و حتی بالاتر از میانگین دوره بلندمدت بوده است. با وجود این، وزارت نیرو جدول منابع و مصارف این سال پربارش آبی را پس از گذشت ۹ ماه در حالی تدوین و ابلاغ کرد که سهم تالاب بین‌المللی گاوخونی به‌عنوان حقابه‌دار اصلی حوضه زاینده‌رود از بیش از یک میلیارد و یکصد میلیون مترمکعب آورد پیش‌بینی شده در این سال، صفر است. به گفته متخصص زیست‌بوم‌های تالابی کشور در سال آبی‌ای که یکهزار و ۵۰۰ میلیمتر بارش در سطح حوضه آبریز زاینده‌رود ثبت شده تنها ۶۳ میلیون مترمکعب به‌عنوان پایدارسازی جریان آب در رودخانه زاینده‌رود تعریف شده که بعید است این میزان آب در پایین دست به تالاب برسد. حقابه گاوخونی در شرایط خشکسالی ۱۷۶ میلیون مترمکعب در سال و در سال‌های نرمال بارشی، ۴۶۰ میلیون مترمکعب است. به گفته علی ارواحی، وسعت ۴۷ هزار هکتاری تالاب گاوخونی برای اینکه بتواند کارکردهای اکوسیستمی و زیست محیطی خود را داشته باشد، نیازمند دریافت چنین منابع آبی است اما متأسفانه شاهد هستیم مقدار آبی که امسال به رودخانه زاینده‌رود تخصیص داده شده شاید چیزی نزدیک به یک دهم حقابه تالاب است که بی‌تردید به تالاب نمی‌رسد.

پیامدها و چالش‌های خشکی تالاب گاوخونی نیز کم نیست. آنگونه که ارواحی می‌گوید: تشدید فرونشست در دشت‌های استان اصفهان و انتشار گرد وغبار و آلوده بودن به عناصری چون کادمیوم، به‌دلیل انتقال پساب‌ها و زهاب‌های کشاورزی به تالاب به شدت سلامت جوامع انسانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. علاوه بر این موارد، افزایش مهاجرت و حاشیه‌نشینی با تداوم خشکی گاوخونی در ادامه روند این خشکیدگی است که عملاً فرصت‌های شغلی که با گردشگری فراهم می‌شود به فرصت‌های مولد تبدیل نمی‌شود.